

8 ідей для “зелених” міст України

Презентація посібника для міст, громад і громадян

Світлана Романко, 350.org
svitlana@350.org

The logo for 350.org, featuring the text "350.org" in white on a blue rectangular background. A small white triangle is positioned above the number "3". The logo is centered in the upper portion of the slide.

350.org

це глобальний кліматичний рух, який мобілізує до боротьби з кліматичною кризою, реалізує кампанії громадського впливу проти індустрії викопного палива та підтримує кліматичних активістів по всьому світу

Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

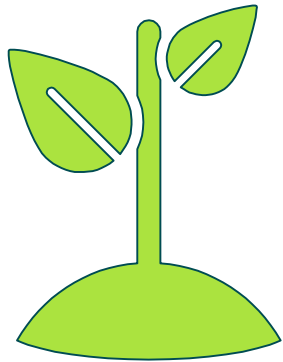
Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля» -
неприбуткова громадська аналітична організація, створена у
2006 році для проведення незалежних досліджень та навчально-
інформаційних заходів в Україні та регіоні Східної Європи,
Кавказу та Центральної Азії

Структура посібника

- (1) Останні тенденції відповідно до Європейського зеленого курсу
- (2) Чому це важливо для українських міст?
- (3) Приклад європейського міста
- (4) Приклад українського міста
- (5) Наступні кроки для міст

**Завантажити посібник
можна [тут](#):**

Чому нам потрібні “зелені” міста?

- ◆ Спалювання викопного палива - 90% усіх викидів вуглецю від людської діяльності
- ◆ Міста споживають понад $\frac{2}{3}$ світової енергії і продукують понад 70% глобальних викидів CO₂
- ◆ В Україні на сьогодні налічується 461 місто, в яких проживає 69,41% всього населення України

Відмова від викопного палива можлива:

1. Політична воля, політичні рішення та вимоги електорату до кандидатів на виборах, діючого уряду, Президента та Парламенту
2. Припинення субсидування, кредитування і інвестування у індустрію викопного палива
3. Скорочення попиту на енергію з викопних видів палива та економічний тиск на виробників
4. Створення системи торгівлі викидами (СТВ), комбінованої із податком на викиди вуглецю
5. Уловлювання та захоронення CO₂ від спалювання викопного палива
6. Врахування, вимірювання та звітування кліматичних ризиків у господарській діяльності
7. Місцеве кліматичне лідерство громад та громадян у досягненні цілей “Зеленого” курсу

Команда 350.org додатково розробила вимоги по “Зеленому курсу” у містах до кандидатів_ок на місцевих виборах

[Їх можна завантажити тут, на нашому вебсайті](#)

Є НИЗЬКА ПИТАНЬ, ЯКО ОБОВ'ЯЗОВО ПОВИННІ БУТИ В ПОЛІТИЧНИЙ ПРОГРАМІ ТА ПОДАЛЬШІЙ РОБОТІ КОЖНОГО ПРОГРЕСИВНОГО ПРО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПОЛІТИКА, ЖИНИ, А САМЕ:

ВІДНОГО РОЗРОБИЛА ОРГАНІЗАЦІЯ 350.org

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ МІСТ

Що дасть екологізація з Європейським зеленим курсом на місцевому рівні

- ✓ Чисте повітря
- ✓ Створення адмінів та залучення університетів
- ✓ Розвиток місцевої бізнесу та стартапів і економіки міста
- ✓ Університетський і молодіжний форуми, заняття, свята
- ✓ Чисті води для відпочинку та збереження біорізноманіття
- ✓ Переїзд на чисту енергію
- ✓ Екологічний туризм та комфортний громадський транспорт
- ✓ Підприємства місцевих виробників та органічної продукції

1. Адаптація до зміни клімату:

Пряміше вплив змінності клімату на місто впливає економіку, екологію, здоров'я громадян та культурні цінності. Міста повинні бути готові до стрімких змін клімату та адаптуватися до нових умов. Це означає інвестувати в інфраструктуру, яка витримає змінні умови клімату, та розробити план дій на випадок надзвичайних ситуацій.

2. Енергоефективність:

Енергоефективність означає використання менше енергії для виконання тих же саміх дій. Це означає модернізацію будівель, встановлення енергозберігаючих технологій, використання відновлюваних джерел енергії та оптимізацію енергоспоживання в будівлях, на виробництві та в транспорті.

3. Перехід на відновлювані джерела енергії:

Використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітряна, гідроенергетика та енергія біомаси, дозволяє зменшити викиди парникових газів та знизити залежність від викопних палив. Це означає інвестувати в інфраструктуру для виробництва та розподілу відновлюваної енергії.

4. Зменшення забруднення:

Забруднення повітря, води та ґрунту впливає на здоров'я громадян та екологію. Це означає вжити заходів для зменшення викидів парникових газів, зменшення використання пластику та інших шкідливих матеріалів, а також покращити управління відходами та захистити водні ресурси.

5. Поводження з відходами:

Важливо розвинути систему управління відходами, яка зменшує кількість відходів, які потрапляють на сміттєзвалища, та збільшує кількість відходів, які переробляються. Це означає впровадити систему сортування відходів, а також розвинути сектор рециклінгу та виробництва з перероблених матеріалів.

6. Сталий, екологічно чистий транспорт:

Важливо розвинути систему громадського транспорту, яка зменшує кількість автомобілів у місті та збільшує кількість людей, які користуються громадським транспортом. Це означає впровадити нові маршрути, покращити якість обслуговування та знизити ціну квитків. Також важливо розвинути велоінфраструктуру та пішохідні шляхи.

7. Стале харчування:

Важливо розвинути систему харчування, яка зменшує кількість відходів та збільшує кількість людей, які користуються місцевими продуктами. Це означає впровадити систему розподілу їжі, а також розвинути сектор локального виробництва продуктів харчування.

8. Охорона біорізноманіття:

Важливо розвинути систему охорони біорізноманіття, яка зменшує кількість втрачених видів тварин та рослин. Це означає впровадити систему охорони природних територій, а також розвинути сектор екологічного туризму.

ЯК ЗРОБИТИ «ЗЕЛЕНИМ» СВОЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ?

1 ДУМАТИ СТРАТЕГІЧНО: ЗЕЛЕНІ ПИТАННЯ МАЮТЬ БУТИ ЧАСТИНОЮ ПОЛІТИЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО:

- ✓ Включити екологію та кліматичні питання у стратегію розвитку міста/району/області
- ✓ Розробити спеціальні екологічні стратегії/програми для окремих районів та кварталів міста/району/області
- ✓ Розвинути екологічно чистий транспорт та велосипедний туризм
- ✓ Розвинути екологічно чистий транспорт та велосипедний туризм
- ✓ Розвинути екологічно чистий транспорт та велосипедний туризм
- ✓ Розвинути екологічно чистий транспорт та велосипедний туризм

2 ЗАПРОПОНУВАТИ КОНКРЕТНІ РІШЕННЯ ДЛЯ МІСЦЕВИХ КЛІМАТИЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У СВОЇХ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОГРАМАХ У ТАКИХ СФЕРАХ:

Адаптація до зміни клімату

- Опалення та охолодження будівель
- Борьба з спеціальними видами забруднення (алергенні забруднювачі)
- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.

ВДЕ

- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.
- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.
- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.

Відходи

- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.
- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.
- Планувати адаптацію до змін клімату у різних районах.

Нульове забруднення у містах

- Скоротити викиди парникових газів
- Мониторити та зменшити використання енергії, води, землі та інших ресурсів
- Вирішити проблеми циркуляції та управління відходами
- Прогнати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру

Енергоефективність

- Впровадити енергозберігаючі технології
- Впровадити енергозберігаючі технології
- Впровадити енергозберігаючі технології
- Впровадити енергозберігаючі технології

Сталий транспорт

- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру

Стале харчування

- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру

Біорізноманіття

- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру
- Планувати адаптацію до змін клімату та інфраструктуру

3 ВИВЧИТИ ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МІСТ З ПИТАНЬ ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ.

4 ЗАОХОПУВАТИ ПАРТНЕРСТВО МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ, ПРОМАДЬСЬКОСТІ ТА БІЗНЕСУ.

"Зелений курс" у містах

- Дорожня карта місцевих реформ задля подолання кліматичної кризи та соціальної несправедливості
- Кліматична стратегія, план дій сталого енергетичного розвитку та клімату, місцева програма енергетичного переходу та адаптації до зміни клімату, стратегічна оцінка потенціалу переходу на енергію з відновлюваних джерел, моделювання можливих сценаріїв енергетичного переходу
- Політична воля та національна стратегія

Містам України для повноцінного та “зеленого” розвитку потрібні:

У сфері ВДЕ

- Відмова від вугільних ТЕС та ТЕЦ
- Справедлива трансформація вугільних регіонів
- Перехід на 100% енергії з ВДЕ
- Інвестиції у ВДЕ, а не вугілля, нафту та газ
- Адвокаційна робота у коаліції

<https://energytransition.in.ua>

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ
ПЕРЕХІД

Рекомендації до кожної сфери (на прикладі ВДЕ)

1. Стратегічні чи політичні рішення і процеси:

Аналіз можливостей переходу на чисту енергію
Включення питання переходу на чисту енергію у стратегічні документи розвитку регіону/міста.

Розробку та впровадження стратегій переходу на ВДЕ до 2050 року.

Розробку сценаріїв з переходу на ВДЕ для кожного окремого міста.

2. Ефективні фінансові рішення:

Пошук і залучення кредитів та інвестицій у зелену енергетику.

Пошук фінансових можливостей у рамках долучення України до ЄЗК.

Переспрямування коштів субсидування вугільної сфери на розвиток відновлюваної енергетики.

Нормативно-правові механізми, які будуть підштовхувати мешканців_ок до “зелених” енергетичних рішень у сфері ВДЕ

Поширення енерго кооперативної форми інвестування у енергію з ВДЕ із пілотного проєкту у загальну практику.

3. Партнерство зацікавлених сторін:

Вивчення досвіду європейських міст щодо переходу на ВДЕ.

Партнерство між містами в Україні та ЄС та приєднання до Угоди мерів.

Підписання Меморандуму переходу на 100% ВДЕ з коаліцією “Енергетичний перехід”.

Партнерство з сусідніми сільськими районами, ОТГ.

Рекомендації до кожної сфери (на прикладі ВДЕ) - продовження

4. Інфраструктурні рішення:

Пілотні/демонстраційні проєкти з переходу на ВДЕ окремих комунальних установ, наприклад, школи, лікарні, дитячі садочки.

Розбудову «розумних» енергомереж та впровадження систем зберігання електроенергії.

Сонячні та вітрові електростанції та теплові станції на біопаливі.

Заміна освітлення на світлодіодне.

Сценарій переходу Житомира на 100% енергії з ВДЕ до 2050 року

Презентація відбудеться на початку жовтня, слідкуйте за анонсами тут:

[350.org - Україна](https://350.org-ukraine.org)

Ми використали такі успішні приклади із країн ЄС та світу

Європейський Союз

- Адаптація до ЗК - Антверпен (Бельгія)
- Енергоефективність - Дублін (Ірландія)
- ВДЕ - Франкфурт (Німеччина)
- “Нульове” забруднення - Боттроп (Німеччина)
- Відходи - Рубе (Франція)
- Стала мобільність - Любляна (Словенія)
- Стале харчування - Гент (Бельгія)
- Біорізноманіття - Віторія-Гастейс (Іспанія)

Українські міста

- Адаптація до ЗК - “Сад історій” (Рівне)
- Енергоефективність - Міська рада (Славутич)
- ВДЕ - “Сонячне місто” (Славутич)
- “Нульове” забруднення - SaveEcoBot (Дніпро)
- Відходи - “Еколтава” (Полтава)
- Стала мобільність - Міська рада (Львів)
- Стале харчування - “RE: laboratory” (Івано-Франківськ)
- Біорізноманіття - “Самосад”(Київ)

**Дякую за увагу !
Запитання?**